

Huidige beheerwerken

In de vorige nieuwsbrief kondigden we al aan dat een aantal beperkte beheerwerken deze winter zullen gebeuren. Deze werken hebben vooral tot doel het toekomstige heempark en de centrale boszone alvast toegankelijker te maken. Geen verharde wegen, maar gemaaide graspaden zullen wandelaars door het gebied leiden. Verschillende honderden meters prikkeldraad en verkrotte stellingen zullen verwijderd worden. Ter hoogte van beken en natte zones moeten houten brugjes de toegankelijkheid vergroten. Een aangeduide wandeling zal de wandelaar wegwijs maken in het gebied.

Daarnaast zullen er in het voorjaar ook ingrepen gebeuren die de spontane verbossing binnen de centrale boszone moeten stimuleren. Een aantal weilanden is hier vrij van gebruik. Door op een aantal plaatsen de graszode te verwijderen krijgen zaden meer kans op kiemen. In het heempark kan ook de vroegere maisakker zich tot bos beginnen ontwikkelen. In het begin zal dit een wat ruige indruk geven maar des te aantrekkelijker zal de vegetatie binnen enkele jaren zijn.

Waterstudie centrale natuurzone

Het project in vogelvlucht

Eindelijk kunnen we meer vertellen over het onderzoek naar de mogelijkheden voor het vernatten van de centrale rivierzone. De hoofdvraag in dit onderzoek was: 'Op welke manier kunnen we deze zone vernatten zonder dat de woonwijk daar enige hinder van ondervindt?'

Twee mogelijkheden werden onderzocht, namelijk:

- **het opstuwen van het water in de drainagegrachten;**
- **het verhogen van het basispeil van de Rietgracht.**

Opstuwen van water in de drainagegrachten betekent dat we ervoor zorgen dat er meer water in de grachten kan blijven staan. Het water kan dan langzaam in de bodem dringen. Dat is een betere situatie dan dat het snel naar grotere grachten en rivieren wordt afgevoerd, met soms wateroverlast tot gevolg. Voor dit opstuwen moeten er drempels worden geplaatst in de drainagegrachten ter hoogte van hun afwatering in de Rietgracht. Door het plaatsen van dergelijke stuwen kan er volgens de studie al in beperkte mate water in het gebied gehouden worden. Deze optie houdt geen enkel risico in voor de woonwijk. Daarom kiezen we hier al zeker voor.

Maar die stuwen alleen volstaan niet. De Rietgracht blijft een zeer belangrijke invloed hebben op de ontwatering. De pompinstallatie houdt het water-peil van de Rietgracht kunstmatig laag en pompt ook het grondwater weg uit het gebied. Daarom was het ook noodzakelijk om de mogelijkheid tot het verhogen van het waterpeil van deze gracht te onderzoeken. Een hydraulisch model toonde aan dat het waterpeil met ca. 45 cm veilig kan verhoogd worden en dit zelfs bij een hevige storm die slechts 1 keer om de 50 jaar voorkomt. Er werd ook rekening gehouden met andere factoren die invloed hebben op het waterpeil zoals de capaciteit van de pompinstallatie, de getijdenwerking van de Schelde en overstorten van de riolering.

MET VRAGEN OVER DE INHOUD VAN DE ARTIKELS KUNT U TERECHT BIJ
SARA VERBEEREN VAN DE GROENDIENST, TEL. 09 265 92 34
OF VIA SARA.VERBEEREN@GENT.BE
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: TOM BALTHAZAR, STADHUIS GENT

Het volgend nummer verschijnt in augustus 2009

Tijdens het onderzoek kwam echter een probleem met de riolering aan het licht. Dit is vermoedelijk één van de oorzaken voor de wateroverlast die kan optreden in de wijk. Samen met de instanties die de riolering beheren zal er naar een oplossing moeten gezocht worden. Pas daarna kunnen we een waterpeilverhoging in de Rietgracht overwegen.

U hebt het achtste nummer van **GROENPOOL** in handen, de nieuwsbrief over het project Gentbrugse meersen. Tweemaal per jaar willen we u op de hoogte stellen van de nieuwste ontwikkelingen.

Groenpool Gentbrugse meersen

- Tijdelijke beheerovereenkomsten
- Huidige beheerwerken
- Beheer na inrichting
- Het project in vogelvlucht

Zesmaandelijke nieuwsbrief over het project **Gentbrugse Meersen**
jaargang 5 | nummer 1 | februari 2009

Het project in vogelvlucht

Vredesbos

Op 12 november 2008 werd op het einde van de Koningsdonkstraat de eerste boom van het Vredesbos geplant. Samen met burgemeester Daniël Termont en schepenen Tom Balthazar staken de burgemeesters van het Japanse Hiroshima en het Amerikaanse North Olmsted en de vertegenwoordiger van het Russische Volgograd de handen uit de mouwen. Hiermee willen ze de vredesboodschap van de internationale organisatie Mayors for Peace kracht bijzetten. De organisatie pleit voor een wereldwijde afschaffing van kernwapens.

De aanplanting van de lindeboom ging gepaard met een grootse muzikale optocht. Buurtbewoners, natuur- en vredesverenigingen en talrijke scholieren van verschillende scholen stapten mee op in een vredesstoet.

Die dag lanceerde de Stad ook een wedstrijd voor het ontwerpen van een vredesmonument. Het monument moet op een originele manier uiting geven aan het thema «duurzame vrede». Het bos moet een plek worden die aanzet tot bezinning over de vredesproblematiek en de rol die natuur- en milieubescherming hierin speelt. Tegen 1 maart 2009 moeten de dossiers ingediend zijn.

Ledebergse Scheldemeander

We hoopten dat de Gentbrugse meersen tegen eind 2008 vanuit het stadscentrum via een groenas langs de Schelde op een veilige en aangename manier te bereiken zouden zijn. Helaas stellen zich ter hoogte van de spoorwegbrug en het vroegere kaaiplateau technische problemen. Het is een verhaal van stabiliteit, dikke arduinen vloeren in de ondergrond, veiligheid en onverantwoorde kosten. Uiteindelijk moest het kaaiplateau verdwijnen. Maar het fiets- en wandelpad blijft een zekerheid al zal de aanleg ervan wat langer duren dan gepland.

Heempark-toegangszone

In het vorige nummer van de nieuwsbrief kondigden we aan dat een extern ontwerp bureau zou aangesteld worden voor de inrichting van het heempark en de toegangszone. Twee ontwerp bureaus dienden een offerte in. Het bureau Technum Tractebel Engineering uit Gent kwam er als beste uit. Het zal met een aantal deskundigen samenwerken om de opdracht tot een goed einde te brengen. Zo zal Denis Dujardin vanuit zijn ervaring als landschapsarchitect meewerken aan de ruimtelijke invulling van het gebied. Geert Meysmans, die al het ontwerp-beheerplan opmaakte, zal vooral een inbreng geven op vlak van beplanting en beheer. Omdat kinderen en jongeren een belangrijke doelgroep zijn van de groenpool, heeft Technum ook Kind & Samenleving als partner opgenomen.

Technum werkte met Denis Dujardin en Geert Meysmans ook samen voor de herinrichting van het Maria Hendrikapark in Oostende. Dit park van ± 40 ha, dat dateert van het einde van de 19de eeuw, mag vandaag weer gezien worden. De beoogde doelstellingen zijn bereikt: het is een aantrekkelijk park geworden voor een diverse groep gebruikers en de herinrichting gebeurde met respect voor de aanwezige ecologische en cultuurhistorische waarden. Technum ontving voor deze realisatie in 2007 de Prijs van de Bouwheer. Hopelijk zal de realisatie van het heempark en de toegangszone van onze Groenpool Gentbrugse Meersen even voorbeeldstellend zijn.

Beheer na inrichting

De Groenpool Gentbrugse meersen wordt deelgebied per deelgebied gerealiseerd. Na de inrichting zullen er geen landbouwactiviteiten meer plaatshebben in het gebied. Toch verklaarde schepenen van Milieu en Sociale Zaken Tom Balthazar in een kranteninterview dat veeteelt eventueel nog beperkt mogelijk blijft. Om misverstanden te vermijden, willen we hier even verduidelijken dat hiermee niet de klassieke vorm van veeteelt bedoeld wordt. Wat we voor ogen hebben is een kudde grazers die zich binnen een grote oppervlakte, vooral de graslandzones, vrij kan bewegen. Dit beheer heeft meerdere voordelen: met de dieren onderhouden we het terrein zonder dat we machines moeten inzetten, de dieren vormen een attractie voor de bezoeker en ze zorgen voor een gevarieerd landschap met kort begraaide en ruigere stukken. Onderzoek moet nog uitwijzen in hoeverre dit mogelijk is en welke en hoeveel dieren we kunnen inzetten.

Begeleidingscommissie

Andere overheden, lokale verenigingen en bewoners zullen de Stad Gent begeleiden bij de realisatie van de groenpool. Prof. Dr. Maurice Hoffmann, gebiedskenner en werkzaam zowel op het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek als op de Vakgroep Biologie van de Universiteit Gent, zal het voorzitterschap op zich nemen.

In maart 2009 zal de begeleidingscommissie voor een eerste keer samenkomen. In eerste instantie zal de commissie zich buigen over het basisbeheerplan. Afstemming over de basisgedachten is immers cruciaal voor een verdere samenwerking.

Grondverwervingen

Sinds de vorige nieuwsbrief zijn er weer heel wat gronden verworven. 22 ha is er bijgekomen. Zo heeft de Stad Gent nu al 115 ha van wat natuur en bos moet worden in eigendom. Dat is al meer dan de helft van de oppervlakte.

Tijdelijke beheerovereenkomsten

De Stad Gent koopt gaandeweg gronden aan in het gebied. De inrichting ervan gebeurt pas wanneer alle percelen binnen een bepaalde zone in eigendom zijn en wanneer er een ontwerp en technische uitvoeringsplannen voor gemaakt zijn. Dit vraagt allemaal tijd. Daarom biedt de Stad aan de eigenaars en/of gebruikers van aangekochte percelen de mogelijkheid om deze nog maximaal drie jaar verder te gebruiken. Enerzijds geeft dit de huidige gebruiker nog enige tijd om elders gronden te zoeken. Anderzijds moet de Stad zich niet bekommeren over het voorlopige onderhoud van de aangekochte percelen tot het moment van inrichting. Het gebruik is kosteloos maar wel gebonden aan beperkende voorwaarden. Die moeten ervoor zorgen dat de percelen bij de start van de inrichting al een betere uitgangssituatie hebben.

De beperkende voorwaarden hangen af van het gebruik van het perceel:

Akkerbouw

In de Gentbrugse meersen houdt dit voornamelijk maïsteelt in, een zeer intensieve vorm van landbouw. Opbrengsten zijn onmogelijk zonder gebruik te maken van meststoffen en pesticiden. Het is een teelt die dus niet echt op zijn plaats is in natuurgebied.

Maar van de ene op de andere dag het inkomen afnemen van de landbouwers, was geen optie voor de Stad. Daarom zocht zij naar een compromis. Maïsteelt op de percelen is de eerste twee jaar toegelaten met gebruik van pesticiden en bemesting. Het derde jaar echter zijn pesticiden en bemesting uitgesloten. De overtollige voedingsstoffen die in de bodem nog aanwezig zijn van de voorbije jaren moeten dan volstaan om nog éénmaal voor volwaardige maïs te zorgen. En meteen onttrekt deze laatste teelt een groot deel van de voedingsstoffen die anders voor veel brandnetels zouden zorgen bij de inrichting van het gebied.

Weiland

Beweidingsperiode: van 1 april tot en met 1 november
Veebezetting: ongeveer 2 paarden of 2 runderen per hectare. Stieren zijn niet toegelaten.
Bij kleinere diersoorten is een groter aantal mogelijk.
Gebruik van pesticiden of bemesting is niet toegelaten.

Voor spontane bosontwikkeling biedt een akker in elk geval de beste uitgangssituatie. In tegenstelling tot een dichte graszode, biedt naakte bodem van een voormalige akker zaden volop de kans om te kiemen,

Is de vorige eigenaar of gebruiker niet geïnteresseerd in verder gebruik van de grond, dan zijn er twee mogelijkheden, naargelang de ligging van het perceel. Ligt het perceel binnen toekomstig bos dan kan de spontane verbossing van start gaan. Gebruik door iemand anders laten we in dat geval niet toe. Ligt het perceel echter binnen toekomstige natuurgraslanden dan kan een geïnteresseerde dit tot het moment van inrichting gebruiken als hooi- of weiland.

